

SAIMAAN AMMATTIKORKEAKOULU
Tekniikka, Lappeenranta
Tietotekniikka
Viestintätekniikka

Timo Karjalainen

LINNOITUKSEN YÖ 2010 -TAPAHTUMAN WWW- SIVUJEN GRAAFINEN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS

Opinnäytetyö 2010

TIIVISTELMÄ

Timo Karjalainen

Linnoituksen Yö 2010 -tapahtuman WWW-sivujen graafinen suunnittelu ja toteutus, 35 sivua

Saimaan ammattikorkeakoulu, Lappeenranta

Tekniikka, Tietotekniikka

Viestinnän suuntautumisvaihtoehto

Opinnäytetyö 2010

Ohjaaja: lehtori Yrjö Utti

Opinnäytetyön aiheena oli tehdä dynaamiset WWW-sivut Linnoituksen Yölle, joka on Lappeenrannan suurin kesätapahtuma. Sivut toimivat suurena osana tapahtuman markkinointia ja niiden avulla oli tarkoitus herättää entistä enemmän ihmisten kiinnostus tapahtumaa kohtaan. Sivuja mainostettiin myös sosiaalisen median avulla eri keskustelupalstoilla ja Facebookissa.

Sivut on toteutettu käyttäen Joomla!-julkaisujärjestelmää, koska se on helppokäyttöinen työkalu sisällöntuottamiseen, sen saa suomenkielisenä ja sen käyttö on ilmaista. Sivun graafiset elementit on luotu käyttäen Adobe Photoshop -kuvankäsittelyohjelmaa.

Tämän opinnäytetyön tuloksena Linnoituksen Yö -tapahtumalle luotiin toimivat WWW-sivut, jotka on tarvittaessa helppo päivittää. Sivusto sisältää tiedot tapahtuman esiintyjistä, aikatauluista, lippujen hinnoista ja järjestäjien yhteystiedoista.

Avainsanat: Linnoituksen Yö, WWW-sivut, Joomla!, graafinen suunnittelu

ABSTRACT

Timo Karjalainen

Linnoituksen Yö 2010 event Web page graphic design and implementation, 35 pages

Saimaa University of Applied Sciences, Lappeenranta

Technology, Information Technology

Communications orientation

Bachelor's Thesis 2010

Instructor: Lecturer Yrjö Utti, Saimaa University of Applied Sciences

The purpose of this thesis was to create dynamic Web pages to Linnoituksen Yö, which is the biggest summer event of Lappeenranta. The pages are a big part of marketing the event and they were intended to raise more people's interest towards the event. The page was also advertised through social media like various forums and on Facebook.

The pages were created using Joomla! publishing system, because it is an easy tool for creating content, it is in Finnish and it is free to use. The graphic elements of the page are created using Adobe Photoshop image editing software.

The result of this thesis was workable Web pages for Linnoituksen Yö event and they are easy to update if necessary. The page contains information about the event performers, schedules, ticket prices and contact details.

Keywords: Joomla!, Web pages, Content management, Publishing system, Graphic design

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	7
1.1 Organisaatio	8
1.2 Aikataulu.....	8
1.3 Mikä Linnoituksen Yö?	9
1.4 Mitä on sosiaalinen media?	10
2 KÄYTETYT MENETELMÄT JA TEKNIIKAT	11
2.1 Protoilu	11
2.2 Adobe Photoshop CS2	12
2.3 Artisteer 2	12
2.4 Notepad++.....	13
2.5 Julkaisujärjestelmä	14
2.6 Google Analytics	16
2.7 Kehitys- ja käyttöympäristö.....	18
3 SIVUJEN SUUNNITTELU	19
3.1 Miksi tarvitaan WWW-sivut?	20
3.2 Vanhat sivut.....	20
3.3 Uusi sivupohja	21
3.4 Sivujen valikko.....	23
3.5 Kuvat, värit ja fontit.....	23
3.6 Hylätyt ratkaisut.....	24
4 VALMIIDEN SIVUJEN ESITTELY.....	25
4.1 Uusi ulkoasu.....	25
4.2 Sivujen rakenne.....	26
4.3 Julkaisujärjestelmän toiminnot.....	27
4.3.1 Pääsivu	27
4.3.2 Lisää uusi artikkeli -toiminto.....	28
4.3.3 Käyttäjien hallinta -toiminto	29
4.3.4 Mediatiedostojen hallinta -toiminto.....	30
5 SIVUJEN KÄVIJÄSEURANTA	31
6 YHTEENVETO JA PÄÄTELMÄT	33
KUVAT	34
KUVIOT	34
TAULUKOT	34
LÄHTEET	35

TERMIT JA LYHENTEET

Avoim lähdekoodi	OpenSource tarkoittaa ohjelmaa, jonka lähdekoodi on lisenssimaksuton.
Banneri	WWW-sivuun sijoitettu, usein kuvallisessa muodossa oleva mainos.
CSS	Cascading Style Sheets on tyyliohjeiden laji WWW-dokumenteille.
GB	Gigabyte on tietotekniikan mittaussyksikkö.
HTML	Hypertext Markup Language on avoimesti standardoitu kuvauskieli, jolla voidaan kuvata hyperlinkkejä sisältävää tekstiä eli hypertekstiä. HTML tunnetaan erityisesti kielenä, josta WWW-sivut rakentuvat.
JavaScript	JavaScript on oliopohjainen komentosarjakieli, jota käytetään Web-ympäristössä.
JPEG	Joint Photographic Experts Group (tiedostopääte .jpeg tai .jpg) on häviöllistä pakkausta käyttävä kuvan tallennusformaatti.
Layout	Layout on jonkin asian ulkoasu, tässä tapauksessa WWW-sivun ulkoasu.
MySQL	MySQL on suosituksen SQL (Structured Query Language) -tietokannan hallintajärjestelmä.

PDF	Portable Document Format on käyttöjärjestelmäriippumaton siirrettävä tiedostomuoto.
PHP	Hypertext Preprocessor on ohjelmointikieli, jota käytetään erityisesti dynaamisten WWW-sivujen luonnissa.
Pikseli	Picture Element on kuvan pienin yksittäinen osa eli toisin sanoen kuvapiste.
RSS	Really Simple Syndication on verkkosyötemuoto, jota käytetään usein päivittyvän digitaalisen sisällön julkaisemiseen.
WWW	World Wide Web on Internet-verkossa toimiva hajautettu hypertekstijärjestelmä, jota luetaan selaimella.

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni on osa isompaa projektia, jossa toteutetaan WWW-sivut (World Wide Web) Linnoituksen Yö 2010 -tapahtumalle. Projekti tehdään yhteistyössä Saimaan ammattikorkeakoulu Oy:n ja Lappeenrannan kaupungin kanssa. Ohjaavina opettajina toimii kaksi Saimaan ammattikorkeakoulun lehtoria ja projektiryhmä koostuu tietotekniikan sekä markkinoinnin opiskelijoista. Opiskelijat ovat vielä jaettu kolmeen eri ryhmään: nettisivujen suunnitteluryhmä, sivujen toteutusryhmä ja sosiaalisen median ryhmä.

Projektin päällimmäinen tavoite on lisätä WWW-sivujen kävijämäärää ja herättää ihmisten tietoisuus tulevasta tapahtumasta. Tämä tarkoittaa sitä, että sivujen visuaalinen ilme tehdään kävijän näkökulmasta mielekkääksi ja että sivut houkuttelisivat kävijöitä vierailemaan niiden jokaisessa osassa. Myös sivun tekstit ja artikkelit kirjoitetaan ”myyviksi” markkinoinnin näkökulmasta ja tämän lisäksi sivua mainostetaan ympäri Internetiä sosiaalisen median avulla, kuten eri keskustelupalstoilla ja Facebookissa.

Minun työni projektissa on suunnitella ja toteuttaa WWW-sivuille mielekäs visuaalinen ilme sekä käyttäjäystävällinen navigointi sivuille. Lisäksi asennamme muutaman muun projektiryhmäläisen kanssa Joomla!-julkaisujärjestelmän ensin testiympäristöön ja lopulta palvelimelle, johon lopulliset sivut sijoitetaan.

1.1 Organisaatio

Projektin organisaatio on seuraava:

- Lappeenrannan kaupunki / kulttuuritoimi, asiakas
 - o Helena Hokkanen, yhteyshenkilö
- Saimaan ammattikorkeakoulu Oy, toteuttaja
 - o Jyri Hänninen, ohjaava opettaja
 - o Teemu Hakolahti, ohjaava opettaja
 - Tietotekniikan ja markkinoinnin opiskelijat, projektiryhmä

1.2 Aikataulu

Projekti toteutetaan seuraavaa aikataulua noudattaen:

- Projektisuunnitelman ja teknisen toteutuksen kuvaus Linnoituksen Yön kotisivuista **5.2.2010** mennessä.
- Suunnitelma sivujen sisällöstä navigaatorakenteineen sekä suunnitelma ulkoasusta **19.2.2010** mennessä.
- Palvelu on testattu ja toimintavalmiudessa **31.3.2010**.
- Palvelu julkaistu ja toiminnassa, sekä koulutus kaupungin henkilöstölle on annettu **30.4.2010**.
- Teknisen tuen takaaminen **31.8.2010** saakka.
- Kävijämääräraportti Linnoituksenyo.fi -sivustosta **31.8.2010** mennessä.

1.3 Mikä Linnoituksen Yö?

Linnoituksen Yö on Lappeenrannassa vuosittain järjestettävä koko perheen kulttuuritapahtuma, jossa esitetään musiikkia, näytelmiä ja muita sekalaisia esityksiä. Suurin osa tapahtumista ja esityksistä on maksutonta yleisölle. Linnoituksen Yö on Lappeenrannan suurin kesätapahtuma, ja kävijöitä on ollut vuosittain 30 000 – 40 000. Se järjestetään linnoituksen alueella (Kuva 1.1), pusupuistossa ja Suomen kauneimmaksi kehitulla satamatorilla.



Kuva 1.1 Linnoitus illalla, Valokuva: Lappeenrannan kaupunki

Vuonna 2010 tapahtuma vietettiin 6.8. – 8.8. jo 19. kerran. Pääesiintyjät Open Your Mind -konsertissa olivat The Giant Leap ja Fintelligens, sekä juhlateltan viihdekonsertissa pääesiintyjänä oli Maria Lund. Muita esiintyjiä oli muun muassa tanssiryhmä Solare, taidekoulu Estradi ja Lappeenrannan kaupunginorkesteri.

1.4 Mitä on sosiaalinen media?

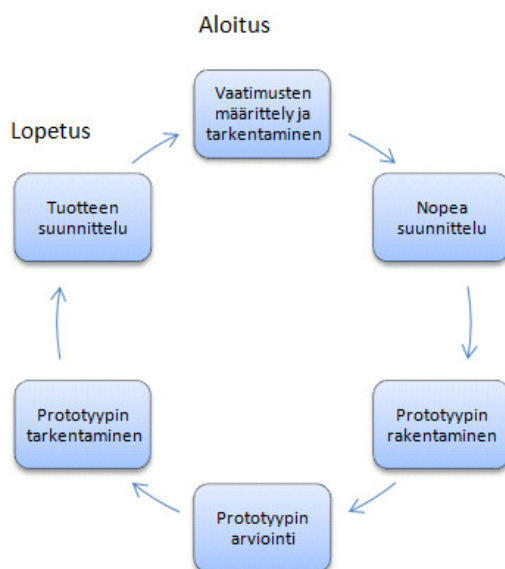
Sosiaalinen media tarkoittaa verkkoviestintäympäristöjä, joissa jokaisella käyttäjällä on mahdollisuus olla aktiivinen viestijä ja sisällön tuottaja tiedon vastaanottajana olemisen lisäksi. Sosiaalisessa mediassa viestintä tapahtuu siis monelta monelle, eli perinteinen joukkotiedotusvälineille ominainen viestijän ja vastaanottajan välinen ero puuttuu. Esimerkkejä sosiaalisen median suosituimmista palveluista ovat muun muassa Facebook, MySpace, WikiPedia, Twitter ja YouTube. (Wikipedia: Sosiaalinen media.)

2 KÄYTETYT MENETELMÄT JA TEKNIIKAT

Projektin rajauksen valmistuttua oli aika valita työskentelyyn sopivat menetelmät ja tekniikat. Valitsin työkalut, joita olen käyttänyt ennenkin pois lukien Joomla!-julkaisujärjestelmää, joka piti opetella työn ohessa.

2.1 Protoilu

Protoilussa (Kuva 2.1) pyritään tuottamaan asiakkaalle nopeasti prototyyppi arvioitavaksi. Tämä prototyyppi sisältää yleensä vain jonkin yleisen toiminnallisuuden, vaikka sivuston layoutin, ei mitään yksityiskohtia. Huono puoli protoilussa on kuitenkin se, että prototyyppejä saatetaan tehdä monia ennen kuin asiakas on tyytyväinen ja tähän kuluu yleensä turhaa aikaa ja rahaa. (Tietojen käsittelyopin peruskurssi.)



Kuva 2.1 Protoilun kulku

Kuvassa 2.1 protoilu aloitetaan asiakkaan kanssa vaatimusten määrittelyllä, tarkentamisella ja koko projektin rajauksella. Kun nämä kohdat on sovittu, toteuttaja rupeaa suunnittelemaan ja rakentamaan ensimmäistä prototyyppiä nopealla tahdilla asiakkaan arvioitavaksi. Asiakas kertoo prototyypistä mielipiteensä ja vaatimuksia tarkennetaan. Tämä vaihe kestää niin kauan, kunnes asiakas on prototyyppiin tyytyväinen, ja lopulta valmis tuote suunnitellaan hyväksytyn prototyypin pohjalta.

2.2 Adobe Photoshop CS2

Adobe Photoshop on Adobe Systemsin kehittämä kuvankäsittelyohjelma, ja se on saavuttanut markkinajohtajuuden kaupallisten digitaalikuvien käsittelyssä. Ohjelman on ensisijaisesti suunniteltu muokkaamaan kuvia painotuotantoon, mutta nykyään sitä käytetään yleisesti kuvien muokkaamiseen Internet-käyttöön. Ohjelman CS-versio (Creative Suite) sisältää erillisen sovelluksen animaatioiden tekoon ja Web-käyttöön, ImageReady. (Wikipedia: Adobe Photoshop.)

2.3 Artisteer 2

Artisteer 2 on ensimmäinen automatisoitu suunnittelu työkalu, jolla voi luoda kätevästi ulkoasuteeman omalle WWW-sivulle tai blogille (Kuva 2.2). Työkalu tukee suurimpia julkaisujärjestelmiä, kuten Joomla!:a. Sen käyttö on yksinkertaista, koska sen toiminnot muistuttavat Microsoft Office 2007 -käyttöliittymää ja valikkorakennetta. Työkalu luo täydellisesti varmennettua HTML- (Hypertext Markup Language) ja CSS-koodia (Cascading Style Sheets) pohjautuen Web-standardeihin. (Artisteer.)

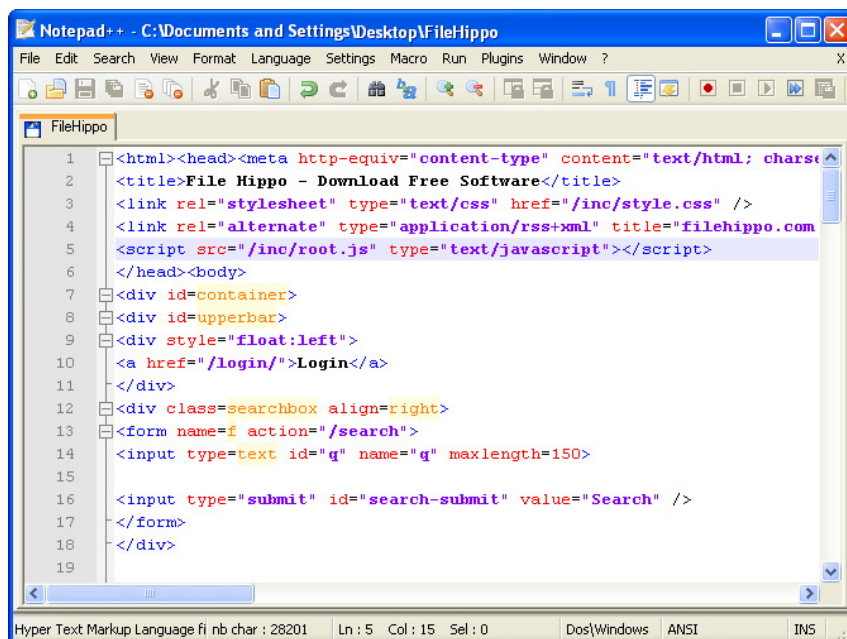


Kuva 2.2 Artisteer 2 -suunnittelutyökalu

Kuvassa 2.2 näkyy Artisteer 2 -käyttöliittymän perusnäkymä. Ylhäällä vaakasuorassa on valikko, josta voidaan muuttaa muun muassa sivun taustaväri, värimaailma, kirjasimen ominaisuudet ja ylä- ja alatunniste. Eli periaatteessa sivun koko ilme saadaan muutettua nopeasti halutun mukaiseksi ja tehdyt muutokset päivittyvät heti sivun näyttöalueelle.

2.4 Notepad++

Notepad++ on avoimeen lähdekoodiin perustuva teksti- ja lähdekoodieditori Windowsille. Se tukee useiden eri ohjelmointikielien koodin korostusta. Koodin korostuksesta (Kuva 2.3) on apua virheiden havaitsemisessa, ja se myös auttaa ohjelmoijaa hahmottamaan käsiteltävää kokonaisuutta tavallista nopeammin. (Wikipedia: Notepad++.)



Kuva 2.3 Koodin väritys Notepad++-ohjelmassa

Kuvassa 2.3 oleva ohjelmakoodi on HTML-kieltä. Korostettavan kielen saa halutessaan vaihdettua klikkaamalla "Language" ylhäällä olevasta valikosta. Asetuksista saa myös muutettua koodin korostukseen liittyviä ominaisuuksia, kuten fontin koon, värin ja tyyppin.

2.5 Julkaisujärjestelmä

Perustarkoitus julkaisujärjestelmissä on erottaa sisältö sen esityskerroksesta ja tehdä sisällön tuottamisesta WWW-sivuille mahdollisimman helppoa, riippumatta kuka tai ketkä sisältöä tuottavat. Jatkuvaa sivuston graafisen ilmeen muokkaamista ei tavoitella, pikemminkin päinvastoin. Kun perusilme sivustolle on tehty, sisältöä ruvetaan tuottamaan sovittujen sääntöjen mukaisesti. Tänä päivänä on olemassa monia ilmaisia julkaisujärjestelmiä, muun muassa Drupal, Joomla! ja WordPress. (Mikä on julkaisujärjestelmä?)

Joomla!

Joomla! on julkaisujärjestelmä, jonka avulla yksityishenkilöt, yritykset ja yhteisöt voivat toteuttaa WWW-sivuille sisältöä itsenäisesti ilman ulkopuolista apua. Joomla! soveltuu niin suurille yrityksille kuin yksittäisen henkilön harrastesivujen tuottamiseen, sen käyttö on ilmaista. (Mikä on Joomla!?)

Joomla!-julkaisujärjestelmä asennetaan palvelimelle ja sen käyttöliittymää käytetään tavallisesta Internet-selaimesta käsin, kuten Mozilla Firefox tai Internet Explorer. Tämän käyttöliittymän kautta sivuille luodaan sisältöä, esimerkiksi tekstiä ja kuvia, jotka tallentuvat palvelimelle. Joomla!:n käyttöliittymä vastaa tavallista tekstinkäsittelyohjelmaa, joten sisällön tuottaminen on helppoa ja nopeaa. (Mikä on Joomla!?)

Tärkeimmät ominaisuudet:

- Sisältöä voi muokata, kirjoittaa ja julkaista Internet-selaimen avulla.
- Päivitysvastuun voi hajauttaa ja antaa päivitysoikeudet halutuille henkilöille.
- Joomla! ei rajoita julkaistavan sisällön määrää.
- Joomla! sisältää välimuistipuskuroinnin, RSS-syötteet (Really Simple Syndication) ja sillä voi muuttaa sivut PDF-tiedostoksi (Portable Document Format).
- Perusominaisuuksien lisäksi Joomla!:an voi asentaa sekä ilmaisia että maksullisia lisäosia, kuten keskustelualueita ja kuvagallerioita ja niin edelleen. (Mikä on Joomla!?)

2.6 Google Analytics

Google Analytics on ilmainen WWW-sivujen kävijäseurantaan tarkoitettu tietokoneohjelma, jota käytetään selaimesta käsin (Kuva 2.4). Ohjelma hankkii sivulla vierailevasta kävijästä tietoa, kun tämän selain suorittaa JavaScript-komentosarjan, joka haetaan Googlen omalta palvelimelta WWW-sivujen lähdekoodissa olevalla lyhyellä kutsulla. Kävijöiltä saadut tiedot tallennetaan Googlen palvelimelle, josta niitä voidaan tutkia kirjautumalla Analytics-ohjelmaan. Google Analytics ei silti välttämättä kerro sivujen todellista kävijämäärää, sillä käyttäjä pystyy itse selaimesta käsin päättämään pitääkö JavaScriptiä päällä vai ei. (Wikipedia: Google Analytics.)



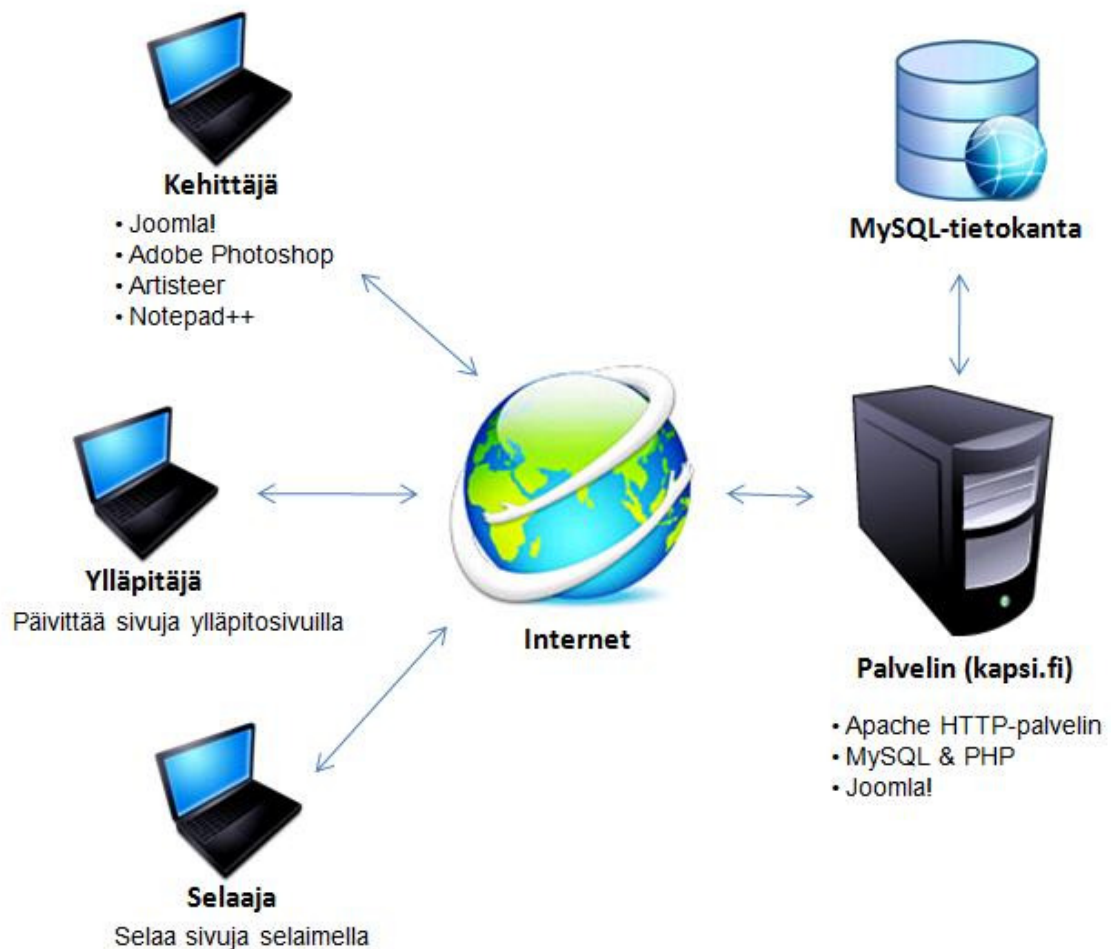
Kuva 2.4 Google Analytics -kävijäseuranta

Kuvan 2.4 käyttämä data ei liity Linnoituksen Yö 2010 -sivustoon, vaan on esimerkkinä tilastojen selostukselle:

1. **Päänäkymä** kertoo kävijöiden määrän, joka nähdään sinisellä janalla. Ajankohta janalle valitaan oikeasta ylänurkasta, jossa määritellään janan alkamis- ja loppumisajankohta. Janaa voidaan halutessa säätää vuosi-, kuukausi-, viikko- tai päivätasolla.
2. **Sivuston käyttö** -kohdassa näkyy muun muassa sivujen vierailijoiden kokonaismäärä, vierailijan keskiverto sivuilla käyttämä aika, tieto siitä monessako sivuston eri osassa vierailija on käynyt, vierailijan välitön poistumisprosentti ja niin edelleen.
3. **Vierailijoiden esittely** kertoo saman tiedon kuin ensimmäinen kohta, mutta tarkemmin klikkaamalla "view report" -nappia. Tarkemmalla tasolla käyttäjä voi koota itselleen raportin valitsemistaan elementeistä.
4. **Kartan peittokuva** näyttää tumman vihreällä, mistä päin maailmaan vierailijoita on sivulla käynyt.
5. **Liikenteen lähteiden esittely** kertoo, mitä kautta vierailija on sivuille tullut. Lähteitä voi olla muun muassa hakukoneet, viittaavat sivustot ja suora liikenne.
6. **Sisältökatsaus** kertoo, missä sivuston osassa on vierailtu eniten ja mikä on sen osan vierailijaprocentti.

2.7 Kehitys- ja käyttöympäristö

Palvelintila on vuokrattu kapsi.fi:stä, jossa on tilaa 50 GB (Gigabyte) sivuja ja sivujen mediatiedostoja varten. Kotihakemistojen tiedot varmuuskopioidaan joka yö ja varmuuskopiot säilytetään tallessa kaksi viikkoa. Palvelin tukee PHP-skriptejä (Hypertext Preprocessor) ja MySQL-tietokantaa (Structured Query Language), jota tarvitaan pyörittämään julkaisujärjestelmää. Kuvassa 2.5 on esitetty Linnoituksen Yö 2010 -sivujen kehitys- ja käyttöympäristö.



Kuva 2.5 Kehitys- ja käyttöympäristö

Kehittäjä on asentanut palvelimelle Joomla!-julkaisujärjestelmän, testannut palvelun ja luonut sivuston käyttökuntoon. Sivujen kehittäjä ja ylläpitäjä pystyvät lisäämään, muokkaamaan ja poistamaan artikkeleita sekä muuta tietoa julkaisujärjestelmän hallintasivuilla. Selaajalla on oikeudet vain katsoa sivuja selaimella.

3 SIVUJEN SUUNNITTELU

Asiakas halusi Linnoituksen Yö 2010:lle uudet WWW-sivut, koska kyseessä on vuosittain järjestettävä Lappeenrannan suurin tapahtuma, ja näin ollen WWW-sivujen ulkoasua tullaan muuttamaan joka vuosi. Uusien sivujen ulkoasun tekemiseen annettiin vapaat kädet. Ainoa vaatimus oli, että yhteistyökumppanien logot sijoitetaan sivuston etusivulle mustavalkoisina. Muuten sivuston teema, värit, kuvat, logot, valikot ynnä muuta sellaista sai suunnitella niin kuin parhaaksi näki, kunhan vain asiakas oli lopputulokseen tyytyväinen. Sivujen toiminnallisuuksiin asiakas halusi helpon sisällön lisäämisen ja päivittämisen, sillä vanhalle sivustolle oli vaikea päivittää uutta tietoa.

Projektin alussa selailin muiden samankaltaisten tapahtumien sivuja ja tarkkailin miten tietyt asiat oli siellä toteutettu. Tätä kautta sain ideoita, joita pyörittelemällä aloitin Linnoituksen Yö 2010 sivujen varsinaisen suunnittelun.

Sivujen suunnitteluun meni aikaa noin kolme kuukautta, jonka aikana asiakkaan kanssa pidettiin välikatselmuksia muutamaan otteeseen. Nämä välikatselmukset olivat tärkeä osa projektia, sillä niissä tuli esille uusia hyviä ideoita ja ehdotuksia sivuja koskien.

3.1 Miksi tarvitaan WWW-sivut?

Tänä päivänä ihmiset olettavat, että Internetistä löytyy kaikki tarpeellinen. Usein ihmisten tiedonkeruu rajoittuu pelkästään Internetiin, eikä tietoa jakseta etsiä muista lähteistä. Tämän takia Internet on loistava tapa markkinoida yrityksiä, palveluita ja vaikka tapahtumia. WWW-sivujen kautta saa nopeasti näkyvyyttä ja potentiaalisia asiakkaita. Sivujen kautta selviää helposti muun muassa tapahtuman aikataulu ja yrityksen tärkeimmät yhteystiedot, sekä sivuilta saa tietoa vuorokaudenaikaan katsomatta. Nykypäivänä Internetin käyttäjä ei ole enää nuori tietokonenero, vaan käyttäjiä löytyy jokaisesta ikäluokasta. (Miksi yritykset tarvitsevat Internet-sivut.)

3.2 Vanhat sivut

Linnoituksen Yö 2010 -tapahtumaa haluttiin tänä vuonna markkinoida enemmän kulttuuritapahtumana, edellisvuoden musiikkitapahtuman sijaan. Näin ollen esimerkiksi edellisvuoden sivujen layout (Kuva 3.1) ei enää mennyt yhteen tapahtuman uuden brändin kanssa. Vanhoilla sivuilla oli myös tietenkin vanhat tiedot ja aikataulut tapahtumasta, jotka piti uudistaa joka tapauksessa. Lisäksi vanhat sivut oli myös vaikea päivittää ilman, että oli vankkaa kokemusta tietotekniikasta, ja tämä seikka haluttiin muuttaa.

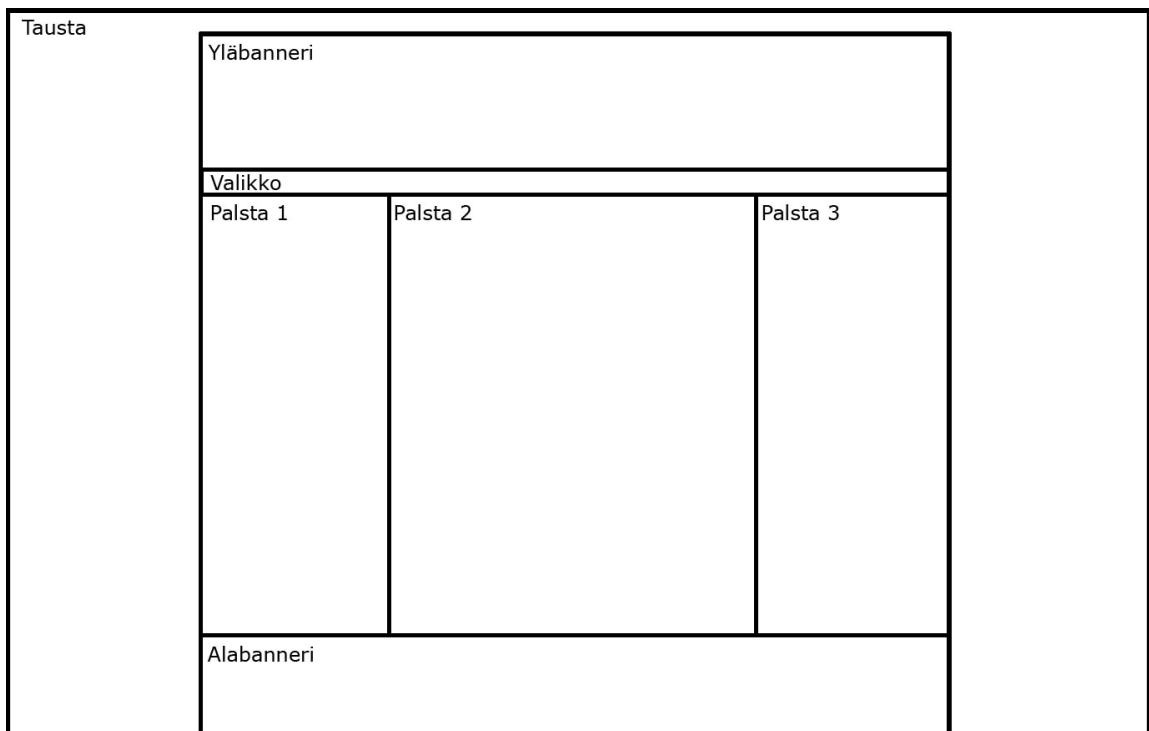


Kuva 3.1 Linnoituksen Yön WWW-sivut vuonna 2009

Vanhoilla sivuilla oli tumma värimaailma, ja vaikutti muutenkin siltä, että Linnoituksen Yö on vain illalla järjestettävä musiikkijuhla. Näin ei kuitenkaan ole tänä vuonna vaan esityksiä on laidasta laitaan kaikenikäisille ja iso osa esityksistä järjestetään myös päiväsaikaan.

3.3 Uusi sivupohja

Sivupohja on pyritty suunnittelemaan käyttäjäystävälliseksi ja johdonmukaiseksi. Sille on asetettu leveydeksi 900 pikseliä, joka on yleisesti käytössä oleva Internet-sivujen leveys, ja siten sivuja on helppo selata vaikka kannettavan tietokoneen ruudulta. Tämä sivupohja pysyy samanlaisena sivun jokaisessa osassa, ja vain ainoastaan pohjan keskimäinen palsta (Kuva 3.2; Palsta 2) muuttuu sivuja selatessa.



Kuva 3.2 Uusi sivupohja

Uuteen sivupohjaan (kuva 3.2) kuuluu:

- **Tausta**, johon tulee taustaväri liukuvärinä.
- **Yläbanneri**, johon tulee tapahtuman logo, päivämäärä ja kuva linnoituksesta.
- **Valikko**, johon tulee sivujen valikko.
- **Palstat 1 & 3**, johon tulee bannerit, mainokset ja yhteistyökumppanien logot.
- **Palsta 2**, johon tulee artikkelit ja sivujen sisältö.
- **Alabanneri**, johon tulee sivujen tekijänoikeudet ja yhteystiedot.

3.4 Sivujen valikko

Sivuilla on yksi valikko (Taulukko 3.1), joka on näkyvissä yläbannerin alapuolella vaakasuorasti. Valikko on toteutettu Joomla!-julkaisujärjestelmän valmiilla Menu Manager -moduulilla, johon päivitti vain omat otsikkonimet.

Taulukko 3.1 Valikko

<i>Etusivu</i>	<i>Esiintyjät</i>	<i>Aikataulut</i>	<i>Liput ja info</i>	<i>Yhteystiedot</i>
----------------	-------------------	-------------------	----------------------	---------------------

Valikko on toteutettu yksinkertaisesti, ja siitä on helppo hahmottaa nopeasti sivujen rakenne. Valikko ei myöskään pidä sisällään mitään alivalikoita, vaan koko valikko on aina näkyvissä, selataan sivuja mistä osiosta tahansa.

3.5 Kuvat, värit ja fontit

Kaikki sivuilla olevat kuvat ovat pääasiassa värikuvia, joten kuvaformaatiksi on valittu JPEG (Joint Photographic Experts Group). Kuvat on tehty tai muokattu Adobe Photoshop CS 2:lla ja pakattu Web-käyttöön sopivalla laadulla. Pääväreinä toimivat valkoinen (värikoodi #ffffff), sininen (värikoodi #297dc2) ja vihreä (värikoodi #188128). Sivuille valittu fontti on päätteetön Verdana, koska se sopii hyvin sivuille ja sitä on helppo lukea. Päätteetön Verdana on myös yksi yleisimmin käytetyistä fonteista Internetissä. Fontin koko on sivuilla 11 pistettä ja pääotsikoissa 14 pistettä.

3.6 Hylätyt ratkaisut

Hylättyjä ratkaisuja syntyi muutamia, koska projektia tehtiin eteenpäin protoiluna. Tämän takia muutamia sivujen layouteja (Kuva 3.3) ei otettu koskaan käyttöön, koska asiakas ei ollut niihin tyytyväinen. Esimerkiksi joissain layouteissa oli liian iso logo, kun taas jossain layoutissa oli ”kiekuroita”, joista asiakas ei pitänyt.



Kuva 3.3 Hylätty layout

Kuitenkin lopulta hylätyksi tulleet ratkaisut veivät kohti valittua ratkaisua, josta tuli lopulta se toimivin, joten mikään vaihe ei ollut protoilussa turhaa.

4 VALMIIDEN SIVUJEN ESITTELY

Asiakas hyväksyi uudet sivut toukokuun 2010 alussa olleessa tapaamisessa, ja sivut julkaistiin 6.5.2010 Internetissä. Vastuu sivujen ylläpitämisestä siirtyi asiakkaalle 31.8.2010 sopimuksen mukaisesti. Sivut löytyvät osoitteesta: <http://www.linnoituksenyo.fi> ja ne sijaitsevat kapsi.fi-palvelimella. Niihin pääsee käsiksi normaalilla Internet-selaimella.

4.1 Uusi ulkoasu

Uudesta ulkoasusta (Kuva 4.1) on pyritty tekemään mahdollisimman yksinkertainen ja johdonmukainen. Sivun eri osat on selkeästi erotettu toisistaan ja etusivulta selviää sivuston tarkoitus ja sisältö. Koko sivusto on myös kevytkäyttöinen; kuvat ovat pienikokoisia, eikä animaatioita tai videoita ole sivuilla lainkaan. Sivujen toimivuus on testattu yleisimmillä käytössä olevilla selaimilla.



Kuva 4.1 Linnoituksen Yö 2010 etusivu

Uusien sivujen yläbannerissa on ilmakehän Lappeenrannan Linnoituksen alueesta ja Linnoituksen Yö -logo. Tätä logoa tullaan käyttämään myös tulevana vuosina tapahtuman markkinoinnissa. Sivun vasemmassa laidassa on allekkain mainosbannereita, joissa on esitelty tapahtuman pääesiintyjä. Sivun oikeaan laitaan on sijoitettu linkki lippujen myyntiin ja kilpailuun. Alempana oikeassa laidassa on vielä yhteistyökumppanien logot.

4.2 Sivujen rakenne

Sivujen rakennetta suunniteltiin projektin edetessä, ja lopulta päästiin asiakkaan kanssa yhteisymmärrykseen siitä, mitä sivuilla tulisi olla.

Etusivu

Etusivulta löytyy lyhyt tapahtuman esittely sekä ajankohtaisia uutisia ja artikkeleita tapahtumaan liittyen. Etusivulle päivitetään uutisia tapahtuman lähestyessä ja mahdollisesti niiden aikana.

Esiintyjät

Esiintyjät-sivulta löytyy ennakkokuvia ja lyhyitä esittelyjä tapahtuman eri esiintyjistä.

Aikataulut

Aikataulut-sivulta löytyy tapahtumaviikonlopun ennakkoaikataulut PDF-tiedostoina.

Liput ja info

Liput ja info -sivulta löytyy tietoa lippujen hinnoista ja ennakkomyyntipisteistä.

Yhteystiedot

Yhteystiedot-sivulta löytyy tapahtuman järjestäjien yhteystiedot ja tapahtuman myyntipaikkojen varaus.

4.3 Julkaisujärjestelmän toiminnot

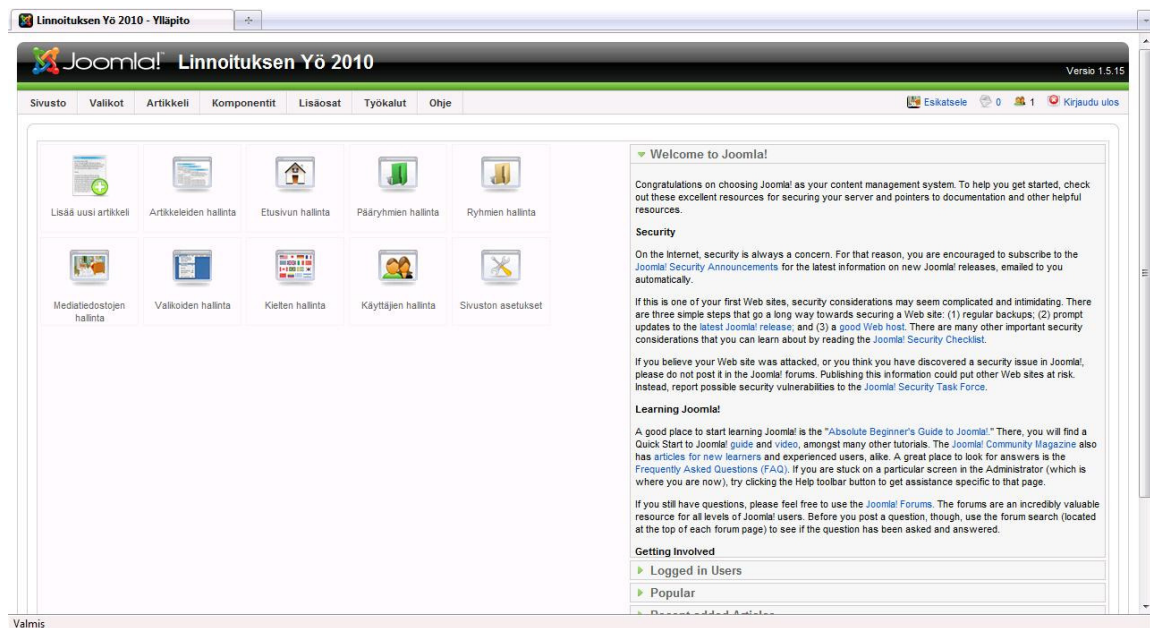
Joomla! valittiin julkaisujärjestelmäksi, koska se on helppokäyttöinen, sen käyttö on ilmaista ja siihen löytyi myös suomenkielinen kielipaketti. Lisää tietoa Joomla!sta ja julkaisujärjestelmästä luvussa 2.

Esittelen seuraavaksi muutamia julkaisujärjestelmän ylläpidon toimintoja, kuten pääsivu, lisää uusi artikkeli, käyttäjien hallinta ja mediatiedostojen hallinta.

4.3.1 Pääsivu

Kun julkaisujärjestelmään on kirjaututtu selaimesta käsin, tulee eteen pääsivu. Pääsivulla on näkyvissä ikonit ohjelman perusominaisuuksista (Kuva 4.2), jotka ovat:

- Lisää uusi artikkeli
- Artikkeleiden hallinta
- Etusivun hallinta
- Pääryhmien hallinta
- Ryhmien hallinta
- Mediatiedostojen hallinta
- Valikoiden hallinta
- Kielen hallinta
- Käyttäjien hallinta
- Sivuston asetukset.

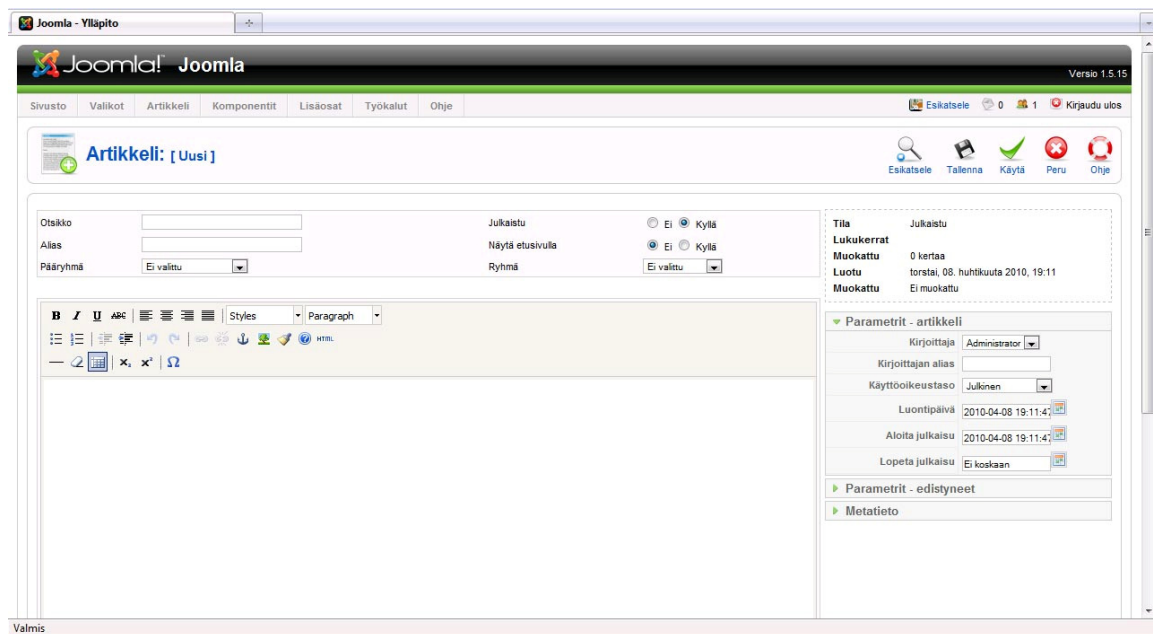


Kuva 4.2 Joomla!-n pääsivu

Pääsivulla on myös ylälaidassa vasemmalla valikko, josta pystyy muuttamaan järjestelmän tarkempia ominaisuuksia ja asetuksia. Valikosta löytyy muun muassa tarkemmat ohjeet järjestelmän käyttöön. Sivua, jota ollaan tekemässä, voidaan esikatsella klikkaamalla oikeassa ylänurkassa olevasta ”Esikatsela”-nappia.

4.3.2 Lisää uusi artikkeli -toiminto

Uusi artikkeli lisätään ”Lisää uusi artikkeli” -kohdasta. Artikkelien lisäys -näkymä on helppokäyttöinen, ja osa sen ominaisuuksista muistuttaa Microsoft Wordin työkaluja. Kun artikkeli on valmis julkaistavaksi, se tallennetaan sivun (Kuva 4.3) ylälaidasta ”Tallenna”-nappia painamalla.



Kuva 4.3 Artikkelin lisääminen

Artikkeleita voidaan jälkeinpäin päivittää, muokata ja poistaa pääsivun ”Artikkeleiden hallinta” -kohdasta. Artikkelin tiedoista nähdään myös niiden lukukerrat ja päivä, jolloin ne on luotu.

4.3.3 Käyttäjien hallinta -toiminto

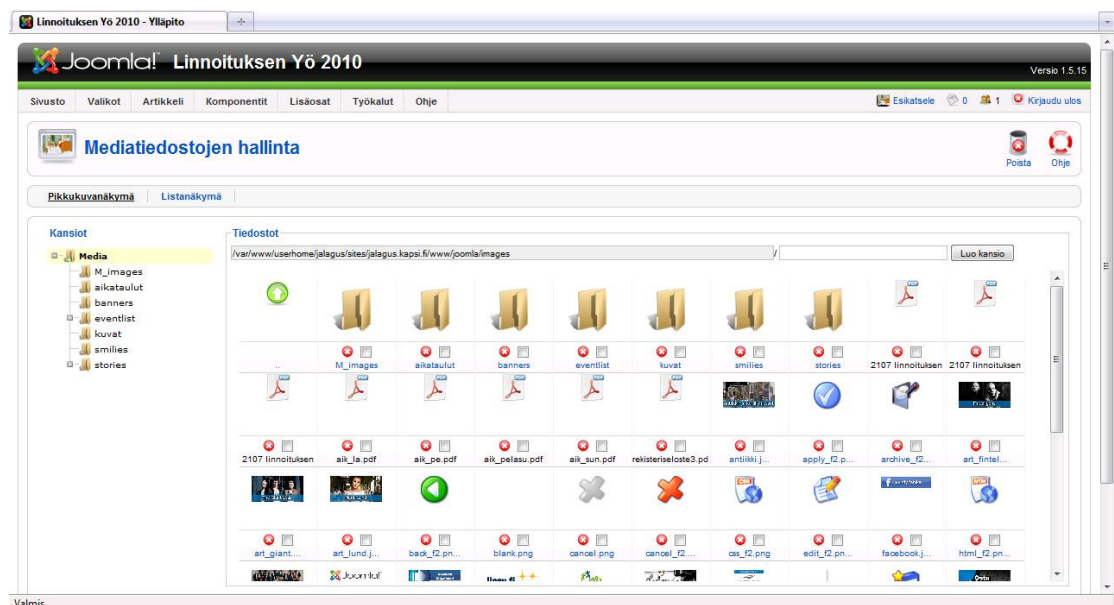
Käyttäjän hallinta -sivulla pystytään hallinnoimaan järjestelmän käyttäjiä. Järjestelmän pääkäyttäjä pystyy luomaan ja poistamaan käyttäjätilejä sekä määrittelemään käyttäjille tiettyjä käyttäjäryhmiä.

Käyttäjistä näkyy seuraavia tietoja:

- Nimi
- Käyttäjätunnus
- Kirjautunut (Kyllä/Ei)
- Käytössä (Kyllä/Ei)
- Ryhmä
- Sähköposti
- Viimeksi kirjautunut.

4.3.4 Mediatiedostojen hallinta -toiminto

Mediatiedostojen hallinta -sivulla hallinnoidaan tiedostoja, jotka kuuluvat sivujen rakenteeseen. Uusille mediatiedostoille luodaan kansio sivulla olevasta ”Luo kansio” -napista. Kansioon voi lisätä vaikka kuvia ja bannereita, jotka sitten tallentuvat palvelimelle. Kaikki palvelimella olevat tiedostot näkyvät kansioina ja kuvakkeina ”Mediatiedostojen hallinta” -sivulla (Kuva 4.4).



Kuva 4.4 Mediatiedostojen hallinta

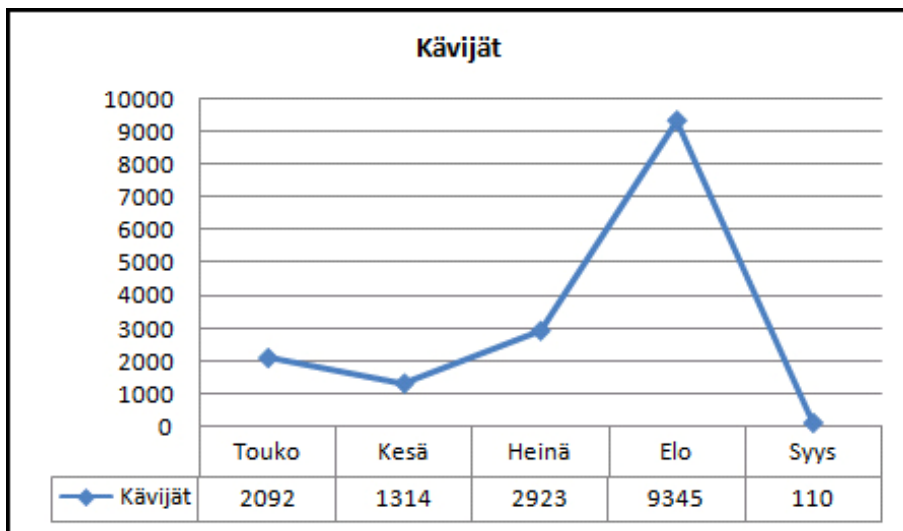
Jälkeenpäin mediatiedostoja on helppo hallinnoida sivun vasemmassa laidassa olevasta tiedostopuunäkymästä, jossa kansiot ja tiedostot ovat aakkosjärjestyksessä.

5 SIVUJEN KÄVIJÄSEURANTA

Linnoituksen Yö 2010 -sivujen kävijämäärää sekä liikennettä seurattiin. Seurannasta toimitettiin asiakkaalle raportti projektin päättyessä. Raportti sisältää yhteenvedotiedot sivuston kävijöistä ja liikenteen lähteistä. Tilasto-ohjelmalla saatiin enemmänkin tietoa, mutta kaikkea sitä ei hyödynnetty yhteenvedossa, kuten esimerkiksi kartan peittokuvaa ja sisältökatsausta.

Kävijäseurannan yhteenveto

Linnoituksenyo.fi-sivustolla kävi 15 664 uniikkia kävijää 6.5.2010 – 30.8.2010. Sivustoa katseltiin yhteensä 46 541 kertaa, ja tämä tarkoittaa sitä, että sama kävijä vieraili useamman kerran sivustolla. Mozilla Firefox- ja Internet Explorer -selaimia käytettiin yli 95 % kaikista käynneistä, ja tästä voi tehdä sen johtopäätöksen, että nämä selaimet ovat tällä hetkellä suosituimmat Internetin selaukseen. Päivä, jolloin Linnoituksen Yö 2010 -tapahtuma alkoi, perjantai 6.8.2010, oli kävijämäärältään suurin 2 852 kävijällä, ja elokuu oli muutenkin ehdottomasti suosituin vierailu ajankohta (Kuvio 5.1).



Kuvio 5.1 Kävijät kuukausittain

Vähän yli puolet kävijöistä tuli sivustolle Google-hakukoneen avulla, ja noin joka kymmenes löysi perille suoran liikenteen kautta (Kuvio 5.2). Kokonaisuudessaan viittaavien sivustojen eli linkkien kautta sivustolle tuli hieman yli kolmannes kävijöistä. Linkeistä suurimmat olivat lappeenranta.fi, facebook.com ja gosaimaa.fi.



Kuvio 5.2 Liikenteen lähteet

Yli 90 % kävijöistä käytti tietokoneessaan Windows-käyttöjärjestelmää. Kaikki kävijät käyttivät vähintään 900 pikseliä leveää näytöntarkkuutta, ja se tarkoittaa sitä, että sivut näkyivät jokaisella juuri niin kuin ne oli suunniteltu.

6 YHTEENVETO JA PÄÄTELMÄT

Opinnäytetyöni aihe oli juuri sellainen kuin olin halunnut, joten pidin työn tekemisestä paljon. WWW-sivujen teko oli kaiken kaikkiaan suhteellisen helppoa, joten sivujen teossa ei juuri suurempia vaikeuksia ilmennyt, ja näin ollen sivut saatiin valmiiksi melko vaivattomasti. Haasteellisimmin osuus oli sivujen layoutin muokkaaminen asiakkaan toiveiden mukaiseksi, ja täten monia layoutvedoksia laitettiin suoraan roskakoriin. Kuitenkin käyttöön otettu layout oli omastakin mielestä kaikista sopivin tähän tarkoitukseen, joten protoilu tuotti lopulta hyvää tulosta.

Mielestäni oli hienoa päästä työskentelemään Linnoituksen Yö 2010 -projektissa, koska mukana oli niin paljon ihmisiä ja jokaisella oli oma tehtävänsä. Vaikka tekijöitä oli paljon, silti lopputuloksesta tuli hieno ja projekti hoidettiin hyvin aikataulun mukaisesti. Projektin tiedotus toimi myös hienosti ja oli koko ajan perillä siitä, missä mennään ja mitä on tarkoitus tehdä seuraavaksi. Tämän vuoden Linnoituksen Yö -sivut olivat ensimmäinen tämän tapahtuman yhteistyö Lappeenrannan kaupungin ja Saimaan ammattikorkeakoulun välillä, ja yhteistyö tulee jatkumaan ensi vuonnakin.

Projektin aikana opin käyttämään uusia työkaluja, kuten Joomla!-julkaisujärjestelmää. Tämän opettelemiseen kului suhteellisen paljon aikaa, mutta uskon, että tulevaisuudessa tulen tarvitsemaan tätä työkalua tulevilla työtehtävissä tai muissa tehtävissä.

KUVAT

Kuva 1.1 Linnoitus illalla, Valokuva: Lappeenrannan kaupunki, s. 9

Kuva 2.1 Protoilun kulku, s. 11

Kuva 2.2 Artisteer 2 -suunnittelutyökalu, s. 13

Kuva 2.3 Koodin väritys Notepad++-ohjelmassa, s. 14

Kuva 2.4 Google Analytics -kävijäseuranta, s. 16

Kuva 2.5 Kehitys- ja käyttöympäristö, s. 18

Kuva 3.1 Linnoituksen Yön WWW-sivut vuonna 2009, s. 21

Kuva 3.2 Uusi sivupohja, s. 22

Kuva 3.3 Hylätty layout, s. 24

Kuva 4.1 Linnoituksen Yö 2010 etusivu, s. 25

Kuva 4.2 Joomla!:n pääsivu, s. 28

Kuva 4.3 Artikkelin lisääminen, s. 29

Kuva 4.4 Mediatiedostojen hallinta, s. 30

KUVIOT

Kuvio 5.1 Kävijät kuukausittain, s. 32

Kuvio 5.2 Liikenteen lähteet, s. 32

TAULUKOT

Taulukko 3.1 Valikko, s. 23

LÄHTEET

Artisteer.

<http://www.artisteer.com> (Luettu 7.9.2010)

Miksi yritykset tarvitsevat Internet-sivut.

<http://www.reboundgraphics.com/miksi-yritykset-tarvitsevat-internet-sivut/> (Luettu 20.8.2010)

Mikä on Joomla!?

<http://www.joomlaportal.fi/content/view/93/39/> (Luettu 13.9.2010)

Mikä on julkaisjärjestelmä?

<http://www.joomlaportal.fi/content/view/94/44/> (Luettu 13.9.2010)

Tietojen käsittelyopin peruskurssi.

http://www.tol.oulu.fi/kurssit/tkop/tkop7_14.html (Luettu 4.9.2010)

Wikipedia: Adobe Photoshop.

http://fi.wikipedia.org/wiki/Adobe_Photoshop (Luettu 25.7.2010)

Wikipedia: Google Analytics.

http://fi.wikipedia.org/wiki/Google_Analytics (Luettu 20.9.2010)

Wikipedia: Notepad++.

<http://fi.wikipedia.org/wiki/Notepad%2B%2B> (Luettu 12.6.2010)

Wikipedia: Sosiaalinen media.

http://fi.wikipedia.org/wiki/Sosiaalinen_media (Luettu 10.10.2010)